

Terrie O'Brian
Niemand hielp me

ISBN 978-90-225-6580-3

ISBN 978-94-6023-777-5 (e-boek)

NUR 402

Oorspronkelijke titel: *Nobody cared*

Vertaling: Jeannet Dekker

Omslagontwerp: DPS design & prepress services, Amsterdam

Omslagbeeld: Frank Chmura / NordicPhotos / images.de

Zetwerk: CeevanWee, Amsterdam

© 2012 Terrie O'Brian

All rights reserved.

© 2013 voor de Nederlandse taal: Meulenhoff Boekeryj bv, Amsterdam

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Proloog

Ik ging op de gang buiten de rechtszaal zitten en probeerde zo diep mogelijk adem te halen, maar mijn longen kregen niet genoeg lucht. Ik keek naar de klok en merkte dat er talloze beelden door mijn hoofd schoten, beelden van wat hij me had aangedaan. Om mijn geheugen op te frissen had ik de avond ervoor mijn verklaring doorgelezen. Ik wist nog niet wat ik zou zeggen als ik in de getuigenbank zou plaatsnemen, maar ik hoefde slechts de waarheid te vertellen: dat de man die tegenover me zat me vanaf mijn tiende talloze keren had misbruikt, dat hij me van mijn onschuld had beroofd en me mijn jeugd had ontnomen.

De wijzers van de klok leken amper te bewegen, de tijd zelf leek stil te staan. Ik keek naar mijn chique kleren en streek mijn rok glad. Ik merkte dat mijn handen en benen trilden.

Kom op, Terrie, je moet sterk zijn. Ik wist dat dit mijn enige kans was de wereld te vertellen wat hij me had aangedaan, de enige kans hem te laten boeten. *Hij heeft de touwtjes niet langer in handen, maar jij wel.* Ik was nog een kind geweest toen het seksuele en geestelijke misbruik was begonnen. Maar nu was ik ouder, sterker, en het moment waarop ik voor mezelf kon opkomen was aangebroken.

Ik rechtte mijn rug. Op dat moment zwaaide de deur van glanzend hout open en verscheen er een officieel uitzijnde dame die even naar me knikte. In de rechtszaal hoorde ik advocaten en rechtbankmedewerkers op gedempte toon met elkaar praten.

‘Je mag nu naar binnen, Terrie,’ zei ze. ‘Ben je er klaar voor?’

Ik knikte. *Dit is het dan*, dacht ik. *Hierop heb ik al die jaren gewacht. Nu heb ik de kans mijn misselijkmakende verleden voor altijd achter me te laten.* Toen ik naar binnen liep en diep ademhaalde, voelde ik dat iedereen naar me keek en werd ik me bewust van de oorverdovende stilte. En toen zag ik hem zitten, aan de andere kant van de zaal...

Knuffelen met mijn vader

Ik draaide me met een ruk om, zodat iedereen mijn rug zag, en sloeg mijn armen voor mijn vier jaar oude borst over elkaar.

‘Nee!’ riep ik. ‘Ik wil me hier niet aankleden!’

Liz, de vriendin van mijn moeder die bij ons inwoonde, moest lachen. ‘Doe niet zo raar, Terrie,’ zei ze. ‘Niemand kijkt naar je. Kom op, nachtpon uit en kleren aan.’

Ik keek Liz aan en trok mijn nachtpon over mijn hoofd. Huiverend sloeg ik mijn armen om mijn kleine blote lijf heen en stak mijn been uit, zodat ik in de onderbroek kon stappen die ze voor me ophield.

‘Grote meid.’ Ze glimlachte. ‘Zie je nou wel? Je hoeft je niet zo aan te stellen.’

In ons huis lagen mijn kleren boven op mijn slaapkamer, maar om de een of andere reden lagen mijn onderbroeken beneden in een la in de woonkamer. En me daar beneden aankleden was deel van de dagelijkse routine. De kamer zat altijd vol grote mensen, onder wie mijn vader, een oom en twee oudooms, en ik merkte altijd dat minstens één stel ogen naar mijn naakte vlees zat te staren. Zelfs op die jonge leeftijd kreeg ik daar een ongemakkelijk gevoel van.

Snel trok ik mijn jurk over mijn hoofd. Nu kon ik boven met mijn My Little Pony gaan spelen, een van de weinige stukken tweedehandsspeelgoed die ik bezat. Over mijn schouder zag ik mijn oudoom Pat naar me loeren. Hij was eind zestig en zag er al-

tijd lachwekkend uit in een spijkerbroek die minstens vier maten te groot was voor zijn magere lijf en die hij met bretellen omhoog moest houden. Zoals altijd had hij zijn polaroidcamera bij zich om snelle kiekjes te kunnen maken. Aangezien Pat was geboren met een gespleten verhemelte kon hij zijn mond niet helemaal sluiten en kwijlde hij wanneer hij lachte. De blauwe trui die hij altijd en eeuwig droeg, zat onder de speekselvlekken. En hij lachte altijd wanneer hij een foto van me nam.

‘Niet doen,’ zei ik. Ik probeerde weg te duiken toen hij zijn camera op me richtte. Ik had het toestel al horen klikken toen ik mijn nachtopon uittrok, maar toen had ik niets gezegd omdat ik wist dat ik me het beste zo snel mogelijk kon aankleden. Zoals gewoonlijk schonk niemand aandacht aan zijn gedrag. Mijn andere oudoom, Ron, zat in zijn thee te roeren, mijn moeder zat in haar stoel wazig voor zich uit te staren en Liz leek niets te merken. Mijn vader was in de badkamer.

Ik weet niet waarom oom Pat zo veel foto’s nam, die hij zodra ze klaar waren in zijn zak stopte. Soms stak ik vlak voordat hij af drukte brutaal mijn tong uit.

Ik woonde samen met mijn moeder Carole, mijn vader Reg, mijn twee oudooms Ron en Pat, mijn oom Simon, mijn oma Margaret en mijn moeders vriendin Liz in een doodgewone huurwoning met vier slaapkamers in Stevenage. Zo op het oog waren we een grote, drukke familie, met mijn vader Reg aan het roer. Mijn vader was een stevige vent met donker haar vol inhammen en een mond zonder tanden. ‘Ik had ooit een kunstgebit, maar dat heeft een hond in de tuin begraven,’ zei hij altijd lachend. Het weerhield hem er echter niet van te eten: hij vermaalde simpelweg alles tussen zijn harde tandvlees. Hij was erg geliefd, stond altijd klaar om vrienden en burens te helpen en gold als de plaatselijke klusjesman die altijd zat te knutselen en voor iedereen tijd maakte. Zeker voor alleenstaande vrouwen. Zodra hij hoorde dat een vrouw er alleen voor stond, klopte hij bij haar aan en bood aan klusjes voor haar te

doen. Zijn kroegmaten waren ondanks zijn korte lontje dol op hem. Hij kuierde breed glimlachend over straat en zwaaide in het voorbijgaan naar iedereen. Maar thuis zagen we een heel andere kant van de man die alle burens zo fantastisch vonden.

Zelfs toen ik nog heel klein was, wist ik al dat hij ooit voor een zedendelict veroordeeld was geweest, en hoewel ik begreep dat dat iets heel slechts was, had niemand me uitgelegd wat het precies betekende. Mijn vader maakte zich schuldig aan zowel seksuele als lichamelijke mishandeling en gebruikte me, afhankelijk van zijn stemming, als boksbal of als seksspeeltje.

Vanaf het allereerste begin was wel duidelijk dat een normale, onbezorgde jeugd er voor mij niet in zat. Mijn moeder is geboren op 9 december 1958, als dochter van Margaret en Ted, mijn oma en opa, en groeide op in Hitchin, dat een kilometer of tien van Stevenage ligt. Mijn oma, een lieve vrouw met een vriendelijke stem, is haar hele leven lang manisch-depressief geweest. Ik heb mijn opa, Ted, slechts één keer in mijn leven gezien, toen hij van de gevangenis naar een psychiatrische inrichting werd overgebracht. Ik weet niet voor welke aandoening hij werd behandeld. Volgens mijn moeder wilde hij niet meer praten en werd hij naar een beveiligde inrichting gestuurd. Ik weet ook niet waarvoor hij die keer was veroordeeld, maar hij had al eerder een celstraf uitgezeten wegens het verkrachten van mijn moeder. Hij heeft zich diverse keren aan haar vergrepen toen ze tussen de zeventien en negentien was, maar daarvoor had hij haar nooit aangeraakt.

Voor zover ik me kan herinneren, ben ik altijd al op de hoogte geweest van het feit dat mijn opa mijn moeder heeft misbruikt. Dergelijke dingen bleven in onze familie niet verborgen. Mijn moeder en andere volwassenen praatten openlijk over seks, en het misbruik dat mijn moeder had ervaren, leek als een doodgewoon aspect van het dagelijks leven te worden beschouwd. Mijn moeder was doodsbang geweest voor mijn opa, die haar 's avonds had verkracht terwijl mijn oma elders in huis zat, zich volkomen onbewust van wat er met haar dochter gebeurde. Misschien was het

misbruik de oorzaak van de geestelijke problemen van mijn moeder, of misschien was het erfelijk. Dat zal ik waarschijnlijk nooit te weten komen.

Mijn moeder wist uiteindelijk aan het huishouden van mijn grootouders te ontsnappen en trouwde met Phil, een vriendje uit haar jeugd. Phil leek als twee druppels water op Patrick Swayze en had ook de charme van een filmster, maar achter die filmsterrenlach school het gewelddadige karakter van een man die voortdurend betrokken was bij vechtpartijen en schimmige zaken. Mijn moeder wilde dat echter niet zien en was maar al te blij dat ze, uit de buurt van mijn opa, een nieuw leven kon beginnen. Toen ze eenmaal veilig in haar nieuwe huis woonde, vatte ze op een avond moed en vertelde haar kersverse echtgenoot over het seksuele misbruik. ‘Hij drong zich aan me op,’ zei ze, terwijl de tranen over haar wangen stroomde.

Ze had gehoopt haar hart te kunnen luchten bij haar eigen man die haar kon beschermen, maar tot haar ontzetting reageerde hij heel anders dan ze had verwacht. Hij werd overvallen door een enorme woede en deed onder het roepen van ‘Vuile hoer!’ rake klappen uit.

Mijn moeder viel snikkend op de grond, maar wist, hoe geknakt ze ook was, de moed te vatten om voor zichzelf op te komen. Toen Phil klaar was met slaan, stond ze op en besloot de volgende dag aangifte te doen van het misbruik door haar vader. Ik weet niet goed wat haar daartoe aanzette. Misschien was dit nieuwe geweld de laatste druppel, of misschien wilde ze Phil laten zien dat ze niet had verdiend wat haar vader haar had aangedaan. Wat het ook was, deze gruwelijke aframmeling zette haar ertoe aan naar de autoriteiten te stappen.

Mijn moeder deed aangifte, en dankzij haar getuigenverklaring belandde mijn opa achter de tralies. Mijn oma was ontzet toen ze hoorde wat er was gebeurd en werd getroffen door de eerste van vele zenuwinzinkingen. Later bleek ook dat Pat, de broer van opa die bij ons was ingetrokken, een pedofiel was die graag ongepaste

foto's van kinderen maakte. Misschien waren ze door de vader van opa misbruikt? Of door een ander familielid? Het is niet te zeggen.

Oma was afkomstig uit een keurig gezin in Vauxhall. Haar vader werkte in de metaal en haar moeder in een wasserette. Haar broer Ron kon niet zo goed leren, maar haar zus Vera wist als kapster een aardig bestaan op te bouwen. De familie van mijn oma was geschokt toen ze hoorden dat mijn moeder door mijn opa was misbruikt. Dat soort dingen waren bij hen nooit voorgekomen. Mijn oma kon toen echter nog niet weten dat hiermee een cyclus van misbruik was begonnen die pas een generatie later zou worden verbroken. En die mij in stilte zou laten lijden.

Na de veroordeling van mijn opa beleefde mijn moeder een paar gelukkige, maar chaotische huwelijksjaren met Phil. Ze steunde hem door dik en dun en ze vormden een gezellig, levendig stel. Totdat Phil op een avond onder het bloed thuiskwam.

'Breng mijn kleren naar de wasserette,' gromde hij tegen zijn jonge vrouw. Mijn moeder, die eraan gewend was geraakt dat haar man wel eens in een vechtpartij verzeild raakte, deed zonder aarzelen wat hij vroeg. Pas toen de politie een dag later voor haar deur stond, besepte ze dat er iets vreselijks gebeurd moest zijn.

Phil werd gearresteerd en veroordeeld wegens moord. Toen mijn moeder als getuige werd opgeroepen, kreeg ze een gruwelijk verhaal te horen. Phil had samen met een paar handlangers geprobeerd een oude dame te beroven, maar door de roes van drank en geweld was het op een vreselijke manier uit de hand gelopen. De vrouw was bijna in tweeën gespleten toen ze haar met een boomtak hadden verkracht.

Mijn moeder was hierdoor volkomen van de kaart en aarzelde niet tegen Phil te getuigen. Ze scheidde van hem terwijl hij nog in de gevangenis zat. Tijdens de vijftien jaar die hij moest uitzitten, zonder strafvermindering, leerde hij mijn vader Reg kennen.

Reg zat ook een straf uit, maar na zijn vrijlating bleef het jarenlang onduidelijk waarom hij was veroordeeld. Hij had een dochter, Sarah, uit een eerdere relatie, en vertelde mensen dat hij moest zit-

ten omdat hij het vriendje van Sarah in elkaar had geslagen dat haar zwanger had gemaakt, maar uiteindelijk kwam de aap uit de mouw: hij had haar zelf verkracht en was de vader van haar kind.

Mijn moeder wist dit echter allemaal niet toen Reg kort na zijn vrijlating bij haar aanklopte.

Phil had Reg gevraagd of die op zijn ex-vrouw wilde 'letten', dus toen Reg mijn toch al kwetsbare moeder vertelde dat hij op haar zou passen, geloofde ze hem.

Mijn moeder was toen eenentwintig, jong en naïef, en hoewel ze in eerste instantie op haar hoede was, duurde het niet lang voordat ze volledig was ingepakt door deze donkerharige charmeur, die altijd rond paradeerde met zijn slappe deukhoed schuin op zijn hoofd. Ondanks het leeftijdsverschil van veertien jaar konden ze het goed met elkaar vinden, en een paar jaar later, in februari 1981, traden ze in het huwelijk. Mijn moeder dacht dat ze eindelijk een man had gevonden die voor haar zou zorgen zoals het een echtgenoot betaamde. Maar hij stond in de buurt bekend als een zedelinquent. Wist mijn moeder dat toen ze met hem trouwde en van hem in verwachting raakte? Dat weet ik niet. Ik denk liever dat ze er pas achter kwam toen het al te laat was.

Ik werd vijf jaar na hun eerste kennismaking geboren, op 7 juli 1984, toen mijn moeder vijfentwintig was en mijn vader negenen-dertig. Toen ik twee was, verhuisden we van ons huis in Essex naar een sociale huurwoning met vier slaapkamers in Stevenage. Dat huis werd het decor van de nachtmerrie die ik gedurende de volgende acht jaar van mijn jeugd elke dag weer moest zien te overleven.

Mijn eerste herinnering is dat ik in de achtertuin uit een buggy viel en mijn hoofd tegen de tegels op het pad sloeg. Mijn vader kwam naar beneden gerend toen hij me hoorde schreeuwen, tilde me op en droeg me naar de badkamer, waar hij met een gele spons het vuurrode bloed van mijn hoofd veegde.

'Het komt wel goed,' zei hij geruststellend.

Al snel kwam ik tot bedaren. ‘Bedankt, papa,’ zei ik.

Hij tikte zachtjes met zijn wijsvinger tegen mijn kin. ‘Ik zei toch dat ik je beter zou maken?’ zei hij. Ik glimlachte naar hem en sprong van de wastafel op de grond. Toen ik de badkamer uit wilde lopen, pakte hij me bij mijn arm. ‘Je bent soms wel een donderstraal, hè, Terrie?’

Dat was zijn bijnaam voor me, Terrie de Donderstraal. Toen wist ik nog niet wat dat betekende, maar pas later besepte ik dat hij in mij misschien dezelfde pit zag die hij in mijn moeder en alle andere familieleden had weten uit te doven. Het is een levenskracht waarop ik vandaag de dag erg trots ben.

Ik rende weer naar buiten en pakte mijn pop. Ik reed graag mijn pop in de kinderwagen in het rond en deed dan alsof ik moeder was. Haar mooi aankleden en de kopjes en schoteltjes voor de thee neerzetten was een manier om aan alles te ontsnappen. Ik kon uren in mezelf en tegen mijn pop praten en haar vertellen hoe ze zich moest gedragen. Misschien speelde ik zo graag moedertje omdat ik mijn eigen moeder niet vaak zag. Ze leek er nooit te zijn wanneer ik haar nodig had en lag vaak boven in bed of zat in de woonkamer in haar stoel. Na mijn geboorte was ze heel erg depressief geworden, net als haar eigen moeder – mijn oma – dat na haar geboorte was geweest. Sinds de rechtszaak tegen haar eigen vader had ze al aan depressies geleden, en mijn geboorte leek het laatste zetje in de richting van de diepe afgrond te zijn. Ze kon dagenlang zwijgend blijven zitten, zonder iets te eten, en dronk alleen iets wanneer iemand haar een kop thee gaf.

Nadat ik voor mijn pop had gezongen, speelde ik dat ik haar iets te eten gaf, maar toen voelde ik dat mijn vader mijn kant op keek en gleed het plastic bordje uit mijn handen.

‘Ga je nog meer rotzooi maken, Terrie?’ riep hij. ‘Wat heb ik nou gezegd over dat speelgoed van je?’

Ik hield mijn adem in, verstijfd van angst. Zelfs toen wist ik al dat mijn vaders stemmingen even veranderlijk waren als het weer. Het ene moment kon hij poeslief zijn, maar een tel later kon hij mij

met de rug van zijn hand een harde tik geven. Tijdens mijn kindertijd leerde ik met alles rekening te houden. Ik wist nooit wat ik kon verwachten.

‘Sorry, papa,’ zei ik, hem met mijn blik smekend om niet kwaad te worden. Gelukkig verzachtten zijn trekken. Snel raapte ik het plastic bordje op.

‘Houd die troep gewoon op je kamer,’ gromde hij.

Kort na onze verhuizing naar Stevenage kwamen er steeds meer mensen bij ons in huis wonen. Mijn oma was de eerste die bij ons introk. Ze had vroeger ook in Essex gewoond, maar omdat ze zich maar moeilijk kon redden zonder familie in de buurt kwam ze bij ons wonen. Vervolgens kwamen mijn oudoom Pat, de broer van mijn opa, en Ron, de broer van mijn oma, er ook bij. Simon, de broer van mijn moeder, trok ook bij ons in. Ron en Simon leden allebei aan leerstoornissen. Ik had gehoord dat Simon een slim kind was geweest, maar toen hij elf was, had zijn vader hem tijdens een ruzie op het bed gesmeten en had hij zijn hoofd gestoten tegen het metalen hoofdeinde. Hij had een paar weken in het ziekenhuis gelegen en er een blijvende hersenbeschadiging aan overgehouden.

Nu was hij eind twintig, een kind in het lijf van een te dikke man. Hij had geen werk omdat hij niet kon lezen en schrijven en hij zat de hele dag op zijn slaapkamer modelvliegtuigjes in elkaar te zetten. Hij had een speels karakter en legde soms de stoelen van de eettafel op hun kant om er een ‘boot’ van te maken. Heel af en toe speelde ik met hem, maar hij speelde meestal alleen. Soms stak hij voor de lol in een asbak op zijn slaapkamer stukjes papier in brand. Daar werd mijn vader altijd woedend om, zodat er steevast een fikse ruzie volgde. Elke week wanneer Simon zijn uitkering ophaalde, kocht hij een rolletje zuurtjes en een zakje chips met kaas-uiensmaak voor me. Zo ging het elke week. Hij zei nooit iets wanneer hij me het lekkers gaf, maar ik keek er altijd naar uit en beloonde hem met een brede lach.